

PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE NEREŽIŠĆA ZA RAZDOBLJE 2022. - 2025.

SADRŽAJ:

1. Uvod	4
1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa	4
1.2. Zakonodavni okvir	5
1.3. Strateški okvir	5
2. Vizija, mandat i misija	7
3. Razvojne potrebe i potencijali	8
3.1. Osnovni podaci	8
3.1.1. Položaj i smještaj	8
3.1.2. Općinska uprava i digitalizacija	9
3.1.3. Proračun	10
3.1.4. Opća infrastruktura	12
3.1.4.1. Prostorno planiranje i infrastruktura	12
3.1.4.2. Cestovna i pomorska infrastruktura	14
3.1.4.3. Energetski sustav	15
3.1.4.4. Vodoopskrba i odvodnja	16
3.1.4.5. Upravljanje otpadom	17
3.1.4.6. Općinska groblja	18
3.1.4.7. IKT infrastruktura	19
3.1.4.8. Obnovljivi izvori energije	21
3.2. Društvo	22
3.2.1. Demografski pokazatelji	22
3.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje	26
3.2.3. Prirodna i kulturna baština	27
3.2.4. Civilno društvo	29

3.2.5.	Sport	30
3.2.6.	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	31
3.3.	Gospodarstvo	31
3.3.1.	Indeks razvijenosti	31
3.3.2.	Tržište rada	32
3.3.3.	Poduzetništvo	32
3.3.4.	Poljoprivreda	33
3.3.5.	Turizam	34
4.	Prioriteti djelovanja u području nadležnosti JLS-a	36
5.	Usklađenost prioriteta s ciljevima nacionalne razvojne strategije	37
6.	Mjere, aktivnosti i razvojni projekti	39
6.1.	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	39
6.2.	SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	40
6.3.	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	40
6.4.	SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	41
6.5.	SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj	41
6.6.	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	42
7.	Pokazatelji rezultata mjera	45
8.	Indikativni financijski okvir za provedbu mjera	47
9.	Okvir za praćenje i izvještavanje	48
10.	Popis tablica, grafikona i slika	49

1. UVOD

1.1. Kontekst i metodologija izrade Provedbenog programa

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja, od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S. Kao provedbeni akt strateškog planiranja lokalne i regionalne razine, ima za cilj osigurati upravnim tijelima JLP(R)S, ali i ostalim dionicima samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja. U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 123/17) izrada provedbenih programa je obavezna za JLP(R)S.

Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 89/18), definira sadržaj sadrži provedbenog programa JLP(R)S:

- viziju, mandat i misiju JLP(R)S za mandatno razdoblje izvršnog tijela,
- opis razvojnih potreba i potencijala koji će se nastojati adresirati provedbom akta,
- popis prioriteta djelovanja u području nadležnosti samoupravne jedinice s obrazloženjem za odabir,
- odabir posebnih ciljeva iz povezanih, hijerarhijski viših akata strateškog planiranja za čiju provedbu se u provedbenom programu razrađuju mjere,
- popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva, s opisom,
- podatke o planiranom roku provedbe mjera s utvrđenim ključnim aktivnostima i planiranim rokovima za postignuće istih,
- pokazatelje rezultata za svaku mjeru, s početnim i ciljnim vrijednostima za svaku pojedinu godinu tijekom razdoblja provedbe mjere,
- indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata u kojem je potrebno procijeniti trošak provedbe pojedine mjere i utvrditi poveznicu na izvor financiranja (poveznicu s programskom klasifikacijom proračuna JLP(R)S),
- okvir za praćenje i izvještavanje,
- druge relevantne podatke (podatke o doprinosu mjera provedbi drugih obaveza).

Elementi sadržani u provedbenim programima JLP(R)S trebaju omogućiti praćenje ostvarenih rezultata i pravodobno uočavanje odstupanja od plana te ocjenu hoće li provedba utvrđenih mjera imati željeni ishod ili će biti potrebne određene izmjene kako bi se osiguralo ostvarivanje povezanih posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLP(R)S. Provedbeni program JLS-a moguće je ažurirati po potrebi u svrhu prilagođavanja promjenama u politici ili fiskalnom okruženju te nepredviđenim okolnostima.

1.2. Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Obveza izrade provedbenih programa JLP(R)S temelji se na odredbama istoimenog zakona. Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave («Narodne novine», broj 89/2018). Obvezni sadržaj provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, br. 89/18).

1.3. Strateški okvir

Provedbeni program Općine Nerežišća za razdoblje 2022.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioritete i mjere te razvojni projekti Općine Nerežišća, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Nacionalna razvojna strategija RH usklađena je s ciljevima nove regionalne i kohezijske politike Europske unije za razdoblje 2021.-2027., a to su:

1. Pametnija Europa (*Smarter Europe*),
2. Zelena Europa bez ugljika (*Greener, low-carbon Europe*),
3. Povezanija Europa (*More connected Europe*),
4. Socijalnija Europa (*More social Europe*) i
5. Europa bliža građanima (*Europe closer to citizens*).

NRS definira četiri razvojna smjera i strateške ciljeve unutar njih koji trebaju pridonijeti da Hrvatska što bolje iskoristi svoje potencijale da se otklone gospodarske i društvene štete prouzročene globalnom krizom i potakne što brži oporavak Hrvatske.

Razvojni smjer 1. „Održivo gospodarstvo i društvo“

Strateški ciljevi:

- Konkurentno i inovativno gospodarstvo,
- Obrazovani i zaposleni ljudi,
- Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom,
- Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske.

Razvojni smjer 2: „Jačanje otpornosti na krize“

Strateški ciljevi:

- Zdrav, aktivan i kvalitetan život,
- Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji,
- Sigurnost za stabilan razvoj.

Razvojni smjer 3. „Zelena i digitalna tranzicija“

Strateški ciljevi:

- Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost,
- Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva,
- Održiva mobilnost,
- Digitalna tranzicija društva i gospodarstva.

Razvojni smjer 4. „Ravnomjieran regionalni razvoj“

- Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima,
- Jačanje regionalne konkurentnosti.

NRS je usklađen s višegodišnjem financijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. definiranim Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6).

2. VIZIJA, MANDAT I MISIJA

Vizija

Središte ugodnog i kvalitetnog života i prepoznatljiva mediteranska destinacija koja će turistima pružati jedinstveni doživljaj bogate povijesno-kulturne baštine i suvremenog dalmatinskog načina življenja.

Misija

Kontinuirano poboljšanje životnog standarda kroz ulaganje u infrastrukturu, gospodarstvo s naglaskom na kamenarstvo i klesarstvo, revitalizaciju i valorizaciju prirodne i kulturne baštine i kvalitetno i održivo korištenje svih resursa.

3. RAZVOJNE POTREBE I POTENCIJALI

3.1. Osnovni podaci

3.1.1. Položaj i smještaj

Lokacija: Splitsko-dalmatinska županija, otok Brač

Površina: 109,52 km²

Broj stanovnika: 862 (prema Popisu stanovništva 2011.)

Slika 1 Geografski položaj Nerežišća na karti otoka Brača

Izvor: <https://hr.wikipedia.org/> (08.11.2021.)

Općina Nerežišća leži 382 metra nad morem, podno nekadašnje utvrde Grace, na kamenom obronku Grižice. Populacijski je jedna od najmanjih otočkih općina s manje od 1.000 stanovnika u Nerežišćima i pripadajućim joj naseljima Donjem Humcu i Dračevici. Teritorijalno joj pripada i naselje Murvica, nedaleko od Bola. Po površini je druga bračka jedinica lokalne samouprave.

Administrativno područje Općine Nerežišća zauzima površinu od cca. 109,52 km², od čega cca. 78,78 km² čini kopno, a cca. 30,74 km² morska površina.

Općina Nerežišća je dio LAG-a Brač. Područje LAG-a Brač čini kopneni prostor otoka Brača, površine 395,4 km², ujedno trećeg po veličini od svih hrvatskih otoka te najvećeg iz skupine srednjodalmatinskih otoka, te pripadajući mu morski akvatorij, ukupne površine 395.43803 km².

3.1.2. Općinska uprava i digitalizacija

Tijela općine su Općinski načelnik i Općinsko vijeće.

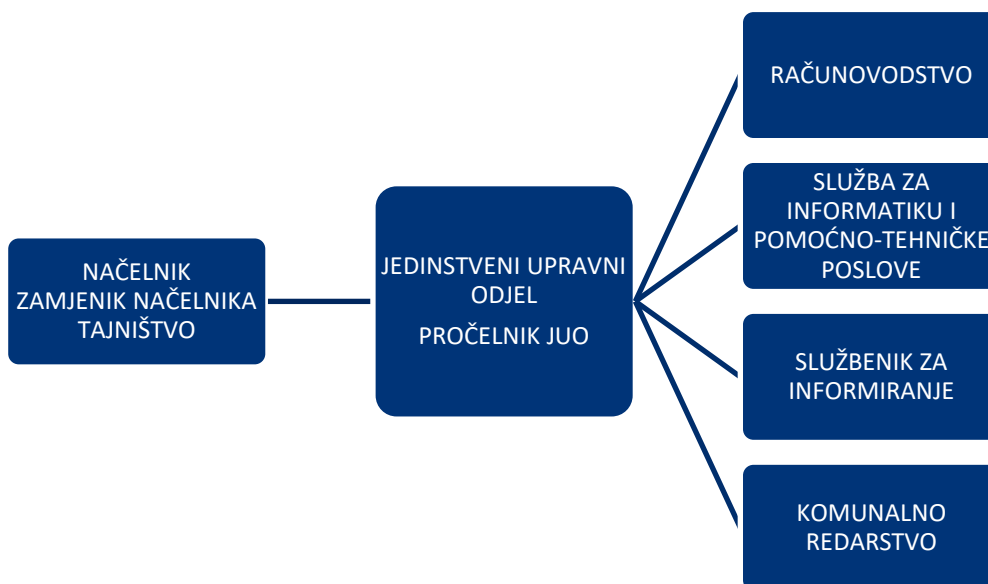
Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga jedinice lokalne samouprave te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave. Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan, a određuje se statutom jedinice lokalne samouprave. Općinsko vijeće Općine Nerežišća broji 7 članova od kojih je jedan predsjednik, a ostali su vijećnici. Način rada predstavničkog tijela uređuje se poslovnikom predstavničkog tijela, u skladu sa zakonom i statutom. Predstavničko tijelo odlučuje većinom glasova, ako je na sjednici nazočna većina članova. Statut, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Radna tijela Općinskog vijeća su:

- Komisija za izbor i imenovanja
- Komisija za Statut, Poslovnik i normativnu djelatnost
- Mandatna komisija

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom povjereni Općini, ustrojen je Jedinствени upravni odjel.

Slika 2 Unutarnje ustrojstvo Općine

Općina Nerežišća je omogućila prostorno-planske preduvjete koji ne ograničavaju daljnji razvoj širokopojsnih mreža. Uvođenje širokopojsnih usluga u različitim segmentima pridonosi poboljšanju njihove učinkovitosti.

Općina Nerežišća kontinuirano ulaže u digitalizaciju poslovnih procesa te isti trend planira zadržati i u narednom period kroz uvođenje visoke tehnologije u poslovanju, posebice u upravljanju dokumentima, javnim uslugama i vođenju projekata.

3.1.3. Proračun

Proračun jedinice lokalne samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdatci jedinice samouprave za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom na temelju zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo. Svrha proračuna je da odredi jasan, logičan plan za alokaciju resursa JLS-a programima pružanja osnovnih javnih usluga. Važnost proračuna ogleda se u tome što ima ulogu strateškog dokumenta, financijskog plana, pravnog akta te pouzdanog vodiča za upravljanje JLS-om.

Tablica 1 Ostvareni prihodi i primitci Općine Nerežišća za razdoblje 2018.-2020.

Kto	Opis	2018.	2019.	2020.
6	Prihodi poslovanja	6.734.875	5.628.070	4.369.901
61	Prihodi od poreza	2.539.584	2.000.229	1.631.431
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar opće države	2.376.581	1.326.864	983.886
64	Prihodi od imovine	912.683	1.202.580	899.765
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	546.082	722.706	634.551
66	Ostali prihodi	231.020	38.743	173.238
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	128.925	336.948	47.030
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	296.000	5.710	0
	UKUPNI PRIHODI	7.030.875	5.633.780	4.369.901
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	0	0	0
	UKUPNI PRIHODI I PRIMICI	7.030.875	5.633.780	4.369.901

Izvor: <https://nerezisca.hr/> (09.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Iz gornje tablice prihoda i primitaka proračuna Općine Nerežišća vidljivo je da:

- Prosječni ukupni prihodi i primitci Općine Nerežišća u promatranom razdoblju iznose 5.678.185 HRK. U 2020. godini zabilježen je pad od 60,89% u odnosu na 2018. godinu. Uočava se trend uzastopnog pada ukupnih prihoda i primitaka.
- Prihodi poslovanja pokazuju tendenciju pada tijekom promatranog razdoblja od 2018.-2020. godine. Udio poslovnih prihoda u ukupnim prihodima i primicima prosječno je 98,23%.

- Prihodi od poreza s prosječnim udjelom od 36,88% u poslovnim prihodima pokazuju konzistentnost tijekom promatranog razdoblja te prosječno na godišnjoj razini iznose oko 2 milijuna HRK.
- Prihodi od administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 11,34%.
- Prihodi od imovine u prosjeku sudjeluju u prihodima poslovanja s 18,02%.
- Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države u prosjeku su iznosili nešto više od 1,5 milijuna HRK. Činili su 28,01% prihoda poslovanja.
- Kazne, upravne mjere i ostali prihodi prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 170.968 HRK, tj. činili su 3,07% poslovnih prihoda.
- Prihodi od prodaje nefinancijske su za promatrano razdoblje u prosjeku iznosili 100.570 HRK i činili su 1,77% ukupnih prihoda i primitaka.

Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Općine Nerežišća 2018.-2020.

Kto	Opis	2018.	2019.	2020.
3	Rashodi poslovanja	3.058.182	4.356.584	3.487.224
31	Rashodi za zaposlene	1.054.464	977.447	987.157
32	Materijalni rashodi	1.199.750	2.579.896	1.475.788
34	Financijski rashodi	24.332	18.516	18.689
35	Subencije	0	16.945	0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	316.605	250.470	367.356
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	82.058	65.714	263.024
38	Ostali rashodi	380.973	447.596	375.210
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.793.484	2.755.420	1.189.301
41	Rashodi za nabavu neproizvedene imovine	117.237	115.000	0
42	Rashodi za nabavu proizv. dugotrajne imovine	2.616.247	2.640.420	1.189.301
	UKUPNI RASHODI	5.851.666	7.112.004	4.676.525
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0	0	0
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	5.851.666	7.112.004	4.676.525

Izvor: <https://nerezisca.hr/> (09.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Iz prikazane tablice sa rashodima i izdalcima proračuna vidljivo je da:

- Prosječni ukupni rashodi i izdaci Općine Nerežišća u promatranom razdoblju iznose 5.880.065 HRK.
- Ukupni rashodi i izdaci su se od 2018. godine smanjili za 25,13%.

- Prosječni rashodi poslovanja tijekom promatranog razdoblja su 3.633.997 HRK te čine u prosjeku 61,80% ukupnih rashoda i izdataka.
- Materijalni rashodi prosječno iznose 48,21% ukupnih rashoda poslovanja.
- Rashodi za zaposlene prosječno iznose 27,69% ukupnih poslovnih rashoda.
- Financijski rashodi prosječno čine 0,56% ukupnih poslovnih rashoda.
- Subvencije čine prosječno 0,16% ukupnih poslovnih rashoda.
- Pomoći dane u inozemstvo prosječno čine 8,57% ukupnih poslovnih rashoda.
- Naknade građanima i kućanstvima prosječno čine 3,77% ukupnih poslovnih rashoda, dok ostali rashodi čine 11,04% ukupnih poslovnih rashoda.
- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine prosječno su u promatranom razdoblju iznosili 2.246.068 HRK tj. činili su u prosjeku 38,20% ukupnih rashoda i izdataka.

Tablica 3 Proračunski plan Općine Nerežišća za 2021. godinu

Planirani prihodi	
2021.	12.085.817

Izvor: <https://nerezisca.hr/> (09.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.1.4. Opća infrastruktura

3.1.4.1. Prostorno planiranje i infrastruktura

Prostorni plan proizlazi iz potreba i obveza da se upravlja prostorom i promjenama u procesu mijenjanja društva Općine Nerežišća, posebno promjena statusa vlasništva i novih tržišnih promjena. Uspješno i odgovorno planiranje prostornim uređenjem svakako doprinosi napretku cijelog društva.

Prvom verzijom **Prostornog plana** (2007.) planirane su tri izdvojena građevinska područja za gospodarsku-poslovnju, sportsko-rekreacijsku namjenu i namjenu iskorištavanja mineralnih sirovina:

- Gospodarsko poslovna zona K2 „Žedno“ u sklopu koje se nalazi i slobodna carinska zona „Nerežišća“ - pretežito trgovačka (3.523 ha)
- Gospodarsko poslovna zona K4 „Balun-Vrpovje“ u sklopu koje se nalazi i trafostanica 110/35 Nerežišća – proizvodno-prerađivačka, uslužna i komunalno servisna (16.384 ha)
- Gospodarsko poslovna zona K5 „Dumanići“ - manji pogoni proizvodnje, prerade i obrade – pretežito za potrebe kamenarstva (6.147 ha)
- Izdvojeno građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene R2 „Brizi“ – sportski tereni (2,860 ha)

- Izdvojeno građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene R1 „Kneže ravan“ – sportsko-rekreacijski centar (29,109 ha)
- Područje za iskorištavanje mineralnih sirovina „Bazen Donji Humac“ – područje unutar kojeg postoji više kamenoloma i može se vršiti eksploatacija AG i tehničkog kamena (79,969 ha)
- Područje za iskorištavanje mineralnih sirovina „Dragonjik“ – za eksploataciju AG i tehničkog kamena (27,639 ha)
- Područje za iskorištavanje mineralnih sirovina „Župa“ – za eksploataciju tehničkog kamena (4,402 ha)

I. izmjenom i dopunom Prostornog plana uređenja Općine Nerežišća iz 2011. godine definirane su sljedeće zone:

- Zona ugostiteljsko-turističke namjene – turističko naselje T2 „Zamirje-Gustirna Rat“ (7,7 ha)
- Zona ugostiteljsko-turističke namjene – turističko naselje T2 „Knežev Ravan – Pod Mali Pliš (15,0 ha)
- Luka nautičkog turizma – marina „Smrka“ (LN)
- Područje za golf igralište R1 „Visoka“

II. izmjenom i dopunim Prostornog plana uređenja Općine Nerežišća iz 2015. godine definirane su sljedeće gospodarsko poslovne zone:

- Gospodarsko-poslovna zona K5 „Jerkovica“ (22,0 ha)
- Gospodarsko-poslovna zona K5 „Prajca“ (11,3 ha)

Spomenuti Prostorni plan definira i zone ugostiteljsko turističke i sportsko – rekreacijske namjene na temelju Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije:

- Zona ugostiteljsko-turističke namjene T1 „Smrka“ (13,5 ha)
- Zona ugostiteljsko-turističke namjene T2 „Planica“ (7,5 ha)
- Područja za istraživanje zdravstvenog turizma s zonama ugostiteljsko-turističke namjene T2 Pletenik i Jerkovic“ (zonirano 24,7 ha)
- Područje natjecateljskog golfskog igrališta R1gt „Kneže ravan“ (211,5 ha)
- Sportsko-rekreacijska zona R2 „Kneže ravan“ (14,4 ha)
- Infrastrukturalna površina transformatorskog postrojenja za područje zdravstvenog turizma IS (1,2 ha)
- Infrastrukturalna površina uređaja za pročišćavanje za područje zdravstvenog turizma IS (2,36 ha)

Na području Općine postoji potreba za daljnjom izgradnjom poslovne zone s gospodarskim sadržajima (proizvodnim i uslužnim djelatnostima).

3.1.4.2. Cestovna i pomorska infrastruktura

Cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na sljedeće kategorije:

Državne ceste

- Supetar-Nerežišća-Sumartin (D-113) u dužini od 39,76 km
- Milna - Nerežišće (D-114)

Županijske ceste

- Škrip - Nerežišća (Ž-6189)
- Vidova gora (Ž-6190)

Lokalne ceste

- L-67173: (Donji Humac) – D-113 (Naselje Nerežišća)
- L-67172: D-114 (Donji Humac) – D-113 (pravac prema naselju Supetar)

Sjeverni dio Općine je dobro povezan sa okolnim i širim područjem, dok je južni dio slabo povezan sa sjevernim područjem. Postoji samo jedna makadamska cesta prema priobalnom području Općine: Ž-6190 - zaselak Obršje - uvala Vela Farska – Murvica (Općina Bol).

Postoje i sljedeće nerazvijene ceste: vojna cesta do uvale Kruščica i Veli Hrastovik-Dragevode.

Postoji potreba za rekonstrukciju nerazvrstanih cesta, uključujući poljske i šumske puteve koji nisu pogodni za sigurno odvijanje prometa zbog neadekvatne širine i bez suvremenog kolnika. S druge strane, nerazvrstane ceste predstavljaju značajan potencijal kojeg je, osim s prometnog aspekta, nužno aktivirati i radi gospodarskog razvoja. Postoji potreba i za izgradnjom i rekonstrukcijom ostalih cesta na području općine.

U Općini nema pomorskih luka niti luka posebne namjene. No, kako Općina Nerežišća posjeduje mnogo uvala potrebno je regulirati promet malim plovilima u vidu opremanja uvala za isti. Postojeće uvale su:

- uvala Smrka,
- uvala Blaca,
- uvala Kruščica,
- uvala Vela Farska.

3.1.4.3. Energetski sustav

Prema podacima iz Strategije razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2011.-2013. najznačajnija proizvodnja energije unutar županije se odvija na pet hidroelektrana na Cetini (HE Peruda, HE Orlovac, HE Đale, HE Zakučac i HE Kraljevica). Ukupno instalirane snage 5 HE na području naše županije iznose 88 MW što čini približno 24% svih elektroenergetskih kapaciteta u Hrvatskoj (s prosječnom godišnjom proizvodnjom od 2.280 GWh) i riječ je o najvećim hidroenergetskim objektima u RH, s oko 42% ukupne instalirane snage hidroelektrana u RH, odnosno 43% ukupne proizvodnje hidroelektrana u RH. Iako se iz godine u godinu sve više povećava potrošnja električne energije, elektroprijenosna mreža, pretežito niskonaponska, nije na zadovoljavajućoj razini, posebice na otocima i dijelu zaobalja.

Temeljni dio sustava elektroopskrbe prolazi Općinama Postira, Nerežišća, Gradom Supetrom. Na području Općine Nerežišća smještena je glavna transformatorska stanica otoka Brača:

- **TS 110/35 „Nerežišća“** instalirane snage transformacije: 1x20 MVA izgrađena 1988. godine, a područjem Grada Supetra i Općinama Postira i Nerežišća prolaze trase dva opskrbna dalekovoda 110 kV u dolasku s kopna.
- **DV 110 kV: TS „Dugi Rat“ (kopno) – TS 110/35 kV „Nerežišća“** ukupne dužine trase: 13,5 km. Izgrađen je 1971. godine, a rekonstruiran 2000. godine. Dalekovodu je pripadajuća kabela stanica KS 110 kV „Postira“ koja služi za prijelaz kabela u dalekovod. Kad je izgrađen sastojao se od kablenskog dijela i nadzemnog dijela. Za kablenski dio od KS „Dugi Rat“ do KS „Postira“ dužine 8,0 km ugrađen je kabel presjeka vodiča Cu 95 mm². Nadzemni dio s vodičem Al/Č 150/25 mm² sastojao se od dionice: TS „Dugi Rat“ – KS „Dugi Rat“ dužine 0,5 km i dionice KS „Postira“ – TS 110/35 kV „Nerežišća“ dužine 5,0 km. Tijekom rekonstrukcije 2000. godine nadzemni dio od TS „Dugi Rat“ do KS „Dugi Rat“ je demontiran i zamijenjen podzemnim kabelom presjeka Al 1000 mm².
- **DV 110 kV: TS „Dugi Rat“ – TS 110/35 kV „Nerežišća“** ukupne dužine trase 14,3 km. Izgrađen je 2000. godine. Dalekovodu je pripadajuća KS 110 kV „Lozna Mala“. Dalekovod se sastoji od kablenskog dijela i nadzemnog dijela. Za kablenski dio od TS „Dugi Rat“ do KS „Lozna Mala“ (Postira) dužine trase 8,3 km ugrađen je kabel presjeka vodiča Cu 400 mm². Za nadzemni dio od KS „Lozna Mala“ do TS 110/35 kV „Nerežišća“ dužine 6,0 km ugrađeni su vodiči Al/Č 240/40 mm².
- **DV 110 kV: TS 110/35 kV „Nerežišća“ – TS „Stari Grad“ (Hvar)** ukupne dužine trase 19, 2 km izgrađen je 1971. godine, a rekonstruiran je 1988. godine. Dalekovodu pripada KS 110 kV „Slatina“ (Brač, Općina Nerežišća). Dalekovod se sastoji od kablenskog dijela i nadzemnog dijela. Za kablenski dio od KS „Slatina“ do KS „Travna“ (Hvar) dužine trase 4,5 km ugrađen je kabel presjeka vodiča Al 150 mm². Za nadzemni dio od TS „Nerežišća“ do KS „Slatina“ dužine 8,2 km i od KS „Travna“ do TS „Stari Grad“ dužine 6,5 km ugrađeni su vodiči Al/Č 150/25 mm².
- Iz navedene trafostanice TS 110/35 kV „Nerežišća“ izlaze četiri dalekovoda – zračna voda:

- DV 35 kV prema naselju Dračevica i Općini Milna,
- DV 35 kV preko Općine Postira do Općina Pučišća i Selca,
- DV 35 kV prostorom Općine Nerežišća i to kroz zaštićeni krajolik „Vidova gora“ do Dračeve uvale odakle se kao podmorski kabel vodi prema otoku Hvaru,
- DV 110 kV prostorom Općine Nerežišća i to kroz zaštićeni krajolik „Vidova Gora“ do Uvale Slatina odakle se kao podmorski kabel vodi prema otoku Hvaru.

3.1.4.4. Vodoopskrba i odvodnja

Na području otoka postoji jedno poduzeće koje upravlja vodoopskrbnim sustavima, odnosno Vodovod Brač d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda koje provodi uslugu vodoopskrbe u Gradu Supetru i svim Općinama na području otoka Brača. Isto društvo provodi uslugu odvodnje otpadnih voda na području Općina: Bol, Pučišća, Postira, Selca i Sutivan, te samog Grada Supetra. Vodovod Brač d.o.o. je u vlasništvu 8 jedinica lokalne samouprave, sa sjedištem u Supetru.

Iz vodospreme Brač voda se distribuira u tri pravca:

- prema istoku ISTOČNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 250-150 mm duljine oko 28.000 m (koji opskrbljuje istočna naselja otoka Brača)
- prema zapadu ZAPADNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 400-150 mm duljine oko 23.000 m (koji opskrbljuje zapadna naselja otoka Brača i otok Šoltu),
- prema jugu JUŽNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 450-400 mm duljine oko 13.500 m (koji opskrbljuje južni dio otoka Brača i otok Hvar).

Opskrba područja se osigurava gravitacijski iz vodosprema koje su smještene uz magistralne ogranke te putem nekoliko crpnih stanica kojima se voda dovodi do vodosprema područja koja su smještene na višim kotama.

Glavnina odvodnje naselja je riješena sistemom septičkih ili crnih jama, odnosno direktnim ispuštanjem putem ispusta u obalno more te na taj način značajno ugrožava kvalitetu mora i podzemnih voda.

U smislu stanje sustava oborinske odvodnje na području Općine ne postoji konačan sustav odvodnje oborinskih voda nego samo parcijalno izgrađeni manji sustavi koji se vežu na postojeće oborinske kanale.

Ključni problemi u vodoopskrbi su ograničeni kapacitet, starost i nezadovoljavajuće stanje infrastrukture. Korištenje pitke vode za zalijevanje u poljoprivredi u ljetnom periodu, kao i visoke cijene vode za gospodarstvo koji nemaju subvencije koje imaju fizičke osobe. S rastom turističkih kapaciteta u većini naselja dolazi do povećanja količine otpadnih voda čije ispuštanje predstavlja potencijalno zagađenje mora.

Na području otoka Brača potrebno je dovršiti izgradnju kanalizacijskih sustava Postira, Sutivan, Milna i Sumartin-Puntinak. Trenutno na otoku postoji 6.000 priključenih kućanstava na kanalizacijsku mrežu. Veća naselja imaju svoje odvojene kanalizacijske sustave s ili bez uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Tako je u Supetru, Bolu i Pučišćima potrebno izgraditi uređaje za pročišćavanje otpadnih voda jer se trenutno bez predtretmana ispuštaju u podmorske ispuste. S druge strane, Milna, Povelja, Sutivan i Sumartin prije ispusta tretiraju otpadne vode s uređajima za pročišćavanje odgovarajućeg stupnja.

3.1.4.5. Upravljanje otpadom

Općina Nerežišća trenutno ima važeći Plan gospodarenja otpadom do 2022. godine.

Uslugu organiziranog sakupljanja, odvoza i zbrinjavanja otpada obavlja tvrtka MICHIELI-TOMIĆ d.o.o.. Kako na području Općine Nerežišća ne postoji odlagalište otpada, sakupljeni otpad se odvozi na službeno odlagalište „Košer“ na području Općine Pučišća.

Tablica 4 Broj kontejnera po naseljima Općine Nerežišća 2017. godine

Naselja	Broj kontejnera
Nerežišća	25
Donji Humac	11
Dračevica	6
Ukupno	42

Izvor: <http://www.nerezisca.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Miješani komunalni otpad na području Općine se prikuplja putem 42 kontejnera kapaciteta 1.100 L. Biorazgradivi otpad se prikuplja zajedno s miješanim komunalnim otpadom. Za zbrinjavanje organskog otpada zainteresiranim su korisnicama dani na korištenje komposter te su isti educirani o načinu korištenja, a obrađeni organski otpad koristi se za vlastite potrebe. S obzirom da je područje Općine ruralno područje gdje većina stanovnika raspolaže okućnicama i vrtovima te s obzirom da biootpad čini najveći udio u otpadu, Općina Nerežišća kontinuirano educira stanovnike o mogućnostima i načinu izgradnje i korištenja kompostišta u vlastitom kućanstvu.

Na području Općine nalazi se osam zelenih otoka putem kojih se sakupljaju papir, staklo i plastika.

Otpad se prikuplja specijaliziranim vozilima kapaciteta 15 - 18 m³, a glomazni otpad otvorenim kamionima podizači, kapaciteta 21 m³ i 7 m³.

Na području naselja Nerežišća je postavljeno pet zelenih otoka za prikupljanje odvojenog otpada (papir, karton, staklena, metalna i plastična ambalaža), na području naselja Donji

Humac dva zelena otoka, a na području naselja Dračevica jedan zeleni otok.

Tablica 5 Broj zelenih otoka po naseljima Općine Nerežišća 2017. godine

Naselja	Broj zelenih otoka
Nerežišća	5
Donji Humac	2
Dračevica	1
Ukupno	8

Izvor: <http://www.nerezisca.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Općina Nerežišća je potpisnik sporazuma o udruživanju u provedbi projekta „Zeleni Brač – edukacijom do održivog gospodarenja otpadom na Braču“ od 10.05.2018., a koji su potpisale sve JLS otoka Brača, temeljem otvorenog Poziva za dostavu projektnih prijedloga „Programa izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom“ koji je raspisao FZOEU. Zaključno se može istaknuti da s obzirom na propisane aktivnosti i mjere u gospodarenju otpadom iz Plana gospodarenja otpadom Općine Nerežišća te još uvijek prisutnim nedostacima i problemima u sustavu gospodarenja otpadom na području općine, da je gospodarenje otpadom velikim dijelom usklađeno i uređeno s relevantnom regulativom, uz napomenu da predstoji usklađenje na terenu u pojedinim segmentima s novom regulativom, posebno u dijelu koji se odnosi na prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada s područja Općine Nerežišća te nabavu mobilnog reciklažnog dvorišta. Definirani ciljevi u području gospodarenja otpadom ostvaruju se postupno, zavisno od provedbenih i financijskih mogućnosti Općine Nerežišća. Uspostavljeni sustav sakupljanja otpada zadovoljava potrebe stanovništva općine, što potvrđuju podaci o prikupljenom, obrađenom i odloženom otpadu. Međutim, tek će se realizacijom Regionalnog centra za gospodarenje otpadom stvoriti nužni preduvjeti za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom. Uspostavom sustava prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstva pomoću posuda za odvojeno prikupljanje korisnih frakcija otpada iz kućanstava unaprijedit će se mogućnost za adekvatno tretiranje otpada na području općine. Navedeni sustav omogućuje olakšano odvajanje najzastupljenijih vrsta otpada na samom mjestu nastanka, tj. kućanstvima i pogodan je za primjenu prvenstveno u sredinama manje gustoće naseljenosti. Potrebno je stoga intenzivirati provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom, te osigurati svim korisnicima usluge odvojeno prikupljanje otpada, ali i mogućnost zbrinjavanja ostalih kategorija otpada iz kućanstva. Ovaj zahtjev biti će ispunjen nabavom mobilnog reciklažnog dvorišta na području općine Nerežišća.

3.1.4.6. Općinska groblja

Na području Općine Nerežišća postoje dva groblja: u naselju Nerežišća kraj Crkve sv. Nikole i groblje u Donjem Humcu.

3.1.4.7. IKT infrastruktura

Razvoj širokopojsnih usluga od iznimnog je značaja za gospodarski razvoj Općine Nerežišća. Najnovije širokopojsne potrebe (obrazovanje putem interneta, rad od kuće, televizija visoke kakvoće, društveno umrežavanja i drugo) zahtijevaju odgovarajuće prijenosne kapacitete više od 20 Mbit-s koje je moguće ostvariti uz pomoć pristupne infrastrukture i bežičnih tehnologije nove generacije.

Općina Nerežišća je omogućila prostorno-planske preduvjete koji ne ograničavaju daljnji razvoj širokopojsnih mreža. Uvođenje širokopojsnih usluga u različitim segmentima pridonosi poboljšanju njihove učinkovitosti.

Na području Općine Nerežišća postoje mjesta bez mreža pokretnih komunikacija od dva Mbit-s do 30 Mbit-s, mjesta na kojima pojedini operateri mogu u kratkom roku i bez značajnih ulaganja spojiti korisnike na vlastitu pristupnu širokopojsnu infrastrukturu.

Tablica 6 Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenju interneta, Popis 2011.

	Ukupan broj privatnih kućanstva	Kućanstvo posjeduje osobno računalo (stolno ili prijenosno)			Kućanstvo se koristi internetom		
		Da	Ne	Nepoznato	Da	Ne	Nepoznato
Nerežišća	326	145	178	3	142	181	3

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Broj osobnog računala bilo stolnog ili prijenosnog se do 2021. godine znatno povećao, jer su podaci dostupni iz popisa stanovništva 2011. godine. Danas skoro svako kućanstvo posjeduje računalo.

Slika 3 Dostupnost širokopojsnog pristupa

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Ovakav prikaz obuhvaća područja, prikazana različitim bojama, za koja operatori imaju mogućnost pružanja širokopojasnog pristupa internetu pristupnim brzinama od 2 do 30 Mbit/s, od 30 do 100 Mbit/s i većim od 100 Mbit/s putem vlastite infrastrukture, odnosno područja na kojima pojedini operatori mogu u kratkom roku i bez značajnijih ulaganja spojiti korisnike na vlastitu pristupnu širokopojasnu infrastrukturu.

U sljedećoj tablici je prikazan broj kućanstava ovisno koju brzinu nepokretnog širokopojasnog pristupa koriste.

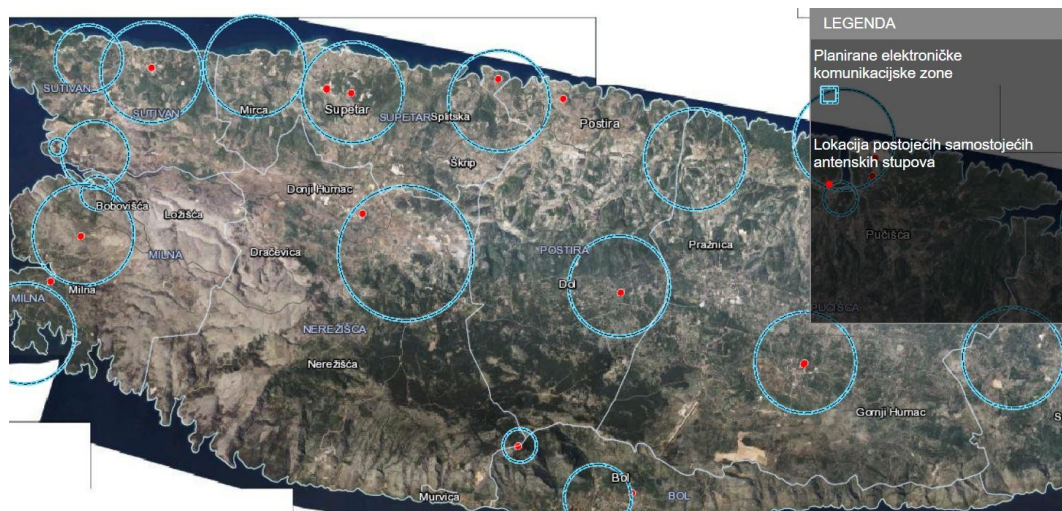
Tablica 7 Broj kućanstava ovisno koju brzinu nepokretnog širokopojasnog pristupa koriste

Brzina interneta	% kućanstava
≥ 2 do 4	0%
≥ 4 do 10	2,45%
≥ 10 do 20	0%
≥ 20 do 30	14,72%
≥ 30 do 50	11,96%
≥ 50 do 100	15,95%
≥ 100	0%
Ukupno	45,09%

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Općina Nerežišća kontinuirano ulaže u digitalizaciju poslovnih procesa te isti trend planira zadržati i u narednom period kroz uvođenje visoke tehnologije u poslovanju, posebice u upravljanju dokumentima, javnim uslugama i vođenju projekata.

Slika 4 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture

Izvor: <http://www.hakom.hr/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.1.4.8. *Obnovljivi izvori energije*

Treća verzija Plana tranzicije prema čistoj energiji otoka Brača je donesena 2020..

Mjere koje se spominju su sljedeće:

- Bioplinska postrojenja - Na otoku Braču u općini Pučišća se planira proizvodnja manje količine električne energije u bioplinskom kogeneracijskom postrojenju u kojem bi se obrađivao biootpad prikupljen na otoku jer se on zasad ne odvaja, nego završava u miješanom komunalnom otpadu. Kada bi se na Braču napravilo bioplinsko postrojenje za bio otpad, smanjila bi se količina odvoza za 40%. Bračko odlagalište otpada u svom sastavu ima sortirnicu za miješani komunalni otpad i to je jedina u Splitsko-dalmatinskoj županiji, također otok Brač jedini u županiji ima dva hektara zemljišta predviđenog općinskim i županijskim prostornim planom za gospodarenje otpadom.
- Sunčane elektrane - Otok Brač pripada najsunčanijem jadranskom području s oko 2700 sunčanih sati godišnje. Unatoč velikom potencijalu i površini od 395,5 km² Brač trenutno ne posjeduje niti jednu elektranu na sunčevu energiju. Ljetna sezona počinje početkom svibnja i traje do kraja listopada. U tom periodu Brač posjeti više od 250.000 turista. Kao posljedica toga, energetska potrošnja je gotovo dvostruko veća u odnosu na zimsku potrošnju. Također, u tom razdoblju ima najviše sunca, stoga izgradnja sunčane elektrane na otoku svakako smanjuje ovisnost uvoza energije s kopna. Prema prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije, u svrhu korištenja sunčeve energije, na otoku Braču, određeno je područje za smještaj sunčane elektrane i ostalih oblika korištenja energije Sunca ukupne površine oko 327 ha, od čega oko 197 na području Općine Pučišća i oko 130 na području Općine Selca. 2021. godine u planu je izgradnja prve sunčane elektrane na otoku Braču, SE Gornji Humac. SE Gornji Humac imat će snagu 9,9 MW, a nalazit će se većim dijelom na području Općine Pučišća i manjim na području Općine Selca. Predviđena godišnja proizvodnja iznosi 18 GWh, što će zadovoljiti oko 20% trenutne godišnje potražnje otoka Brača za električnom energijom. Uzevši u obzir prostorno-planske odrednice, topografiju terena, privatne čestice, postojeći način uporabe dijela lokacije te dostupnu tehnologiju pretpostavlja se da je na predmetnoj lokaciji za sunčanu elektranu na otoku Braču moguća izgradnja dodatnih 10 - 20 MW sunčanih elektrana čija proizvodnja bi iznosila 18- 38 GWh, što bi predstavljalo preko 40% godišnje potrošnje električne energije otoka Brača.

- **Elektromobilnost** – Stanovnici otoka Brača gotovo i ne koriste električnu energiju u svrhu mobilnosti. Samo 6 vozila (4 mopeda i 2 hibridna automobila) koriste elektromotorni pogon u nekom dijelu svog rada, što je zabrinjavajuće s obzirom na to da već postoje 4 električne punionice na otoku Braču (prvenstveno za upotrebu turista). Jedan od najvećih problema električnih automobila jesu trajanje baterije i infrastruktura, odnosno nedovoljan broj punionica. Na otoku Braču, uz postojeće tri punionice, planira se izgradnja dvije punionice za električna vozila. Njih bi većim dijelom financirao Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Lokacije na kojima bi bile punionice su sljedeće: Grad Supetar (u blizini trajektne luke i kod hotela Svpetrvs, parkiralište trgovačkog lanca Lidl), Nerežišća (u blizini tvornice Favorit), Gornji Humac, Pučišća (u blizini Osnovne škole Pučišća)

3.2. Društvo

3.2.1. Demografski pokazatelji

Gledajući Općinu Nerežišća, u okvirima Splitsko-dalmatinske županije ona čini:

- 1,74% površine Splitsko-dalmatinske županije,
- 0,19% stanovništva Splitsko-dalmatinske županije.

Tablica 8 Naseljenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji i Općini Nerežišća

	Površina km ²	Broj stanovnika	Broj stanovnika na km ²
Općina Nerežišća	109,52	862	10,91
Splitsko-dalmatinska županija	4.540	454.798	100,18

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (09.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Prema popisu stanovništva 2011. godine Državnog zavoda za statistiku Općina Nerežišća objedinjuje 3 naselja sa 862 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti na području Općine je 10,91 stanovnik po km². Najveći broj stanovnika nalazi se na području naselja Nerežišća (71,46%), a najmanji na području naselja Dračevica (10,32%).

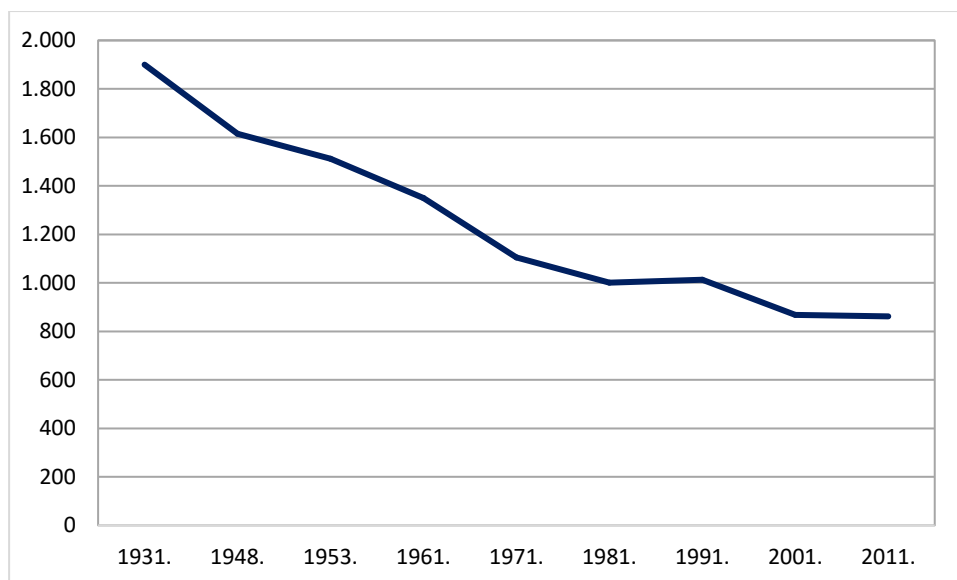
Tablica 9 Broj stanovnika prema naseljima, popis 2011.

Naselja u Općini Nerežišća	Broj stanovnika	Muški	Ženski
Donji Humac	157	81	76
Dračevica	89	43	46
Nerežišća	616	307	309
UKUPNO	862	431	431

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Tijekom razdoblja od 80 godina, od 1931.-2011., broj stanovnika Općine smanjio se za 54,63%. Navedeno ukazuje da je osim emigracije nastupio i denatalitet koji potencira depopulaciju i onemogućava revitalizaciju domaćeg stanovništva.

Grafikon 1 Prikaz kretanja broja stanovnika u Općini Nerežišća u periodu 1931.-2011.

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Kao mogući razlozi migracija iz Općine mogu se navesti:

- a) prerasporedavanje stanovništva unutar općina migracijom iz ruralnih naselja u urbana središta u kojima su se koncentrirale propulzivne privredne aktivnosti,
- b) otežani uvjeti zapošljavanja (problemi stanovanja, zdravstva, odgoja i obrazovanja, prometa itd.,
- c) ratno i poratno stanje.

U sljedećoj tablici prikazana je dobno-spolna struktura stanovnika općine Nerežišća i Splitsko-dalmatinske županije. Na području općine Nerežišća kao i na području Splitsko-dalmatinske županije udio žena u ukupnom broju stanovnika se kreće oko 50%.

Ukupno gledajući dobno-spolnu strukturu stanovništva na razini općine, kao i na razini županije, u Općini nema starijih muškaraca od 90 godina, a na razini županije čine svega 23,93% ukupnog stanovništva županije.

Najbrojnije stanovništvo Općine se nalazi u dobnoj skupini od 15 do 29 i 45 do 59, a na razini županije od 45-59 godina.

Tablica 10 Spolno dobna struktura općine Nerežišća i Splitsko-dalmatinske županije, popis 2011.

Ukupno			Starost							
			0-4	5-14	15-29	30-44	45-59	60-69	70-89	90 i više
Općina Nerežišća	Sv.	862	41	56	174	138	174	104	173	2
	M.	431	21	30	91	82	84	44	79	0
	Ž.	431	20	26	83	56	90	60	94	2
Splitsko-dalmatinska županija	Sv.	454.798	24.038	50.394	87.195	91.170	97.164	47.851	55.427	1.559
	M.	221.295	12.282	25.666	44.307	46.067	48.127	22.074	22.399	373
	Ž.	233.503	11.756	24.728	42.888	45.103	49.037	25.777	33.028	1.186

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Gledajući demografske podatke cjelokupne Splitsko-dalmatinske županije za 2016. i 2020. godinu, prirodno kretanje stanovništva pokazuje izrazitu depopulaciju, dok je u Općini u 2020. godini zabilježen prirodni prirast tek nešto malo viši od 0.

Tablica 11 Demografski podaci na području Općine Nerežišća i SDŽ u 2016. i 2020. godini

	2016.			2020.		
	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast
Općina Nerežišća	8	20	-12	12	11	1
Splitsko-dalmatinska županija	4.144	4.931	-787	4.009	5.439	-1.430

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY savjetovanje

Pretpostavlja se da su glavni razlozi ovakve demografske slike nezaposlenost, recesija i sveopća društvena kriza, a što se tiče Općine i sam njezin geografski položaj – otok.

Donja tablica prikazuje podatke o migracijskim obilježjima i spolu stanovnika Općine Nerežišća. Vidljivo je da 59,05% stanovništva živi na području Općine od rođenja, dok se ostalih 40,95% naknadno tijekom života doselilo u Općinu. Od ukupnog broja doseljenih na području Općine 85,55% se doselilo s područja Republike Hrvatske, dok se 14,45% doselilo iz inozemstva.

Tablica 12 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.

Spol	UK broj stan. u istom naselju	Od rođenja stanuju u	Doseljeni u naselje stanovanja										
			S područja Republike Hrvatske				Iz inozemstva						
			Ukupno	Iz drugog naselja istog grada ili	Iz drugog grada ili općine iste	Iz druge županije	Ukupno	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Srbija	Slovenija	Kosovo	Ostali
Sv.	862	509	302	50	225	27	51	12	15	2	2	1	19
M.	431	311	102	15	79	8	18	6	6	-	-	-	6
Ž.	431	198	200	35	146	19	33	6	9	2	2	1	13

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Među onima koji su se doselili iz inozemstva, najbrojniji su doseljenici iz Njemačke koji čine 29,41% doseljenika iz inozemstva.

Kada se govori o stupnju obrazovanja stanovnika Općine Nerežišća, 32,03% stanovnika ima najviše završenu osnovnu školu, 46,14% najviše završenu srednju školu, dok onih bez škole ima 1,31%.

Tablica 13 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011.

Spol	UKUPNO	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
Sv.	765	10	11	90	245	353	56	28	28	-	-
M.	380	3	5	42	104	197	29	16	16	-	-
Ž.	385	7	6	48	141	156	27	12	12	-	-

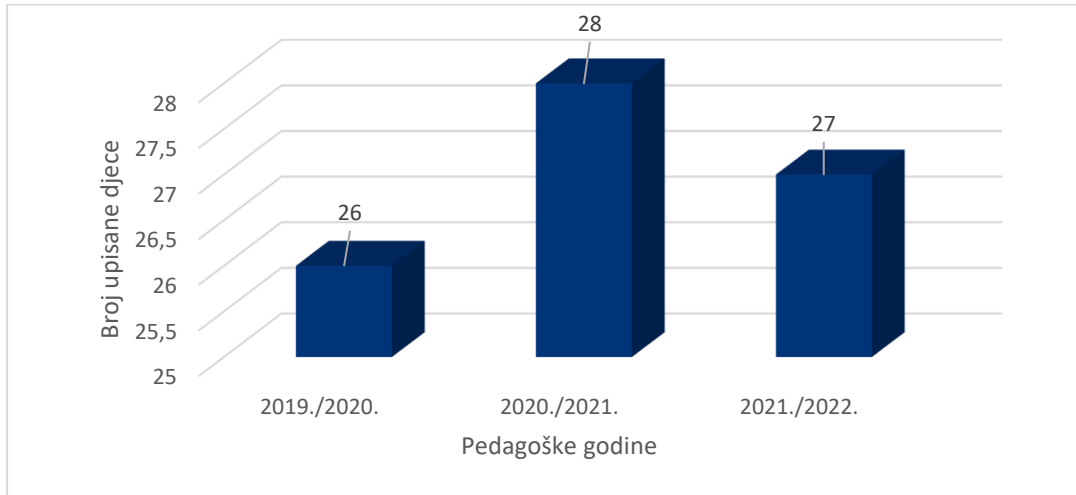
Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Ako usporedimo obrazovnu strukturu općine sa obrazovnom strukturom Splitsko-dalmatinske županije, postotak stanovnika koji su najviše završili osnovnu školu je znatno manji (16,90%) na razini županije, onih koji su najviše završili srednju školu ima nešto više (56,11%), dok je postotak onih koji nemaju završenu školu neznatno veći (1,97%). Postotak onih koji imaju visoko obrazovanje na razini županije je 18%, a na razini općine 7,32%.

3.2.2. Predškolski odgoj i školsko obrazovanje

Općina Nerežišća zajedno s Gradom Supetrom su osnivači Dječjeg vrtića Mrvica kojemu je sjedište u Supetru. U sastavu ustanove djeluju Dječji vrtić Supetar i Dječji vrtić Nerežišća. Dječji vrtić Mrvica u pedagoškoj 2021./2022. ima ukupno 12 skupina koje ukupno broje 207 djece. Od 207 djece njih 27 su polaznici programa u DV Nerežišća.

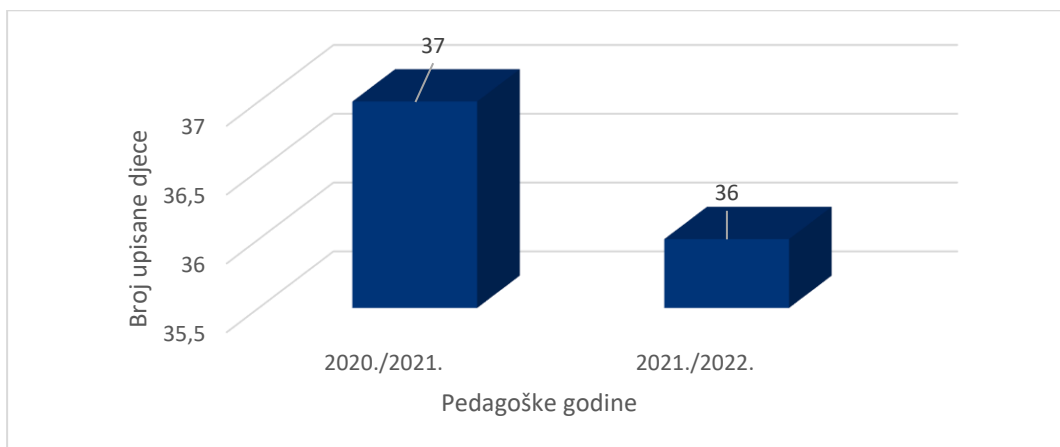
Grafikon 2 Broj djece u DV Nerežišća za odabrano razdoblje

Izvor: <https://www.vrtic-mrvica.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Iz prethodnog grafikona je vidljivo povećanje broja djece u odnosu na pedagošku godinu 2019./2020. u postotku od 7,69% (2020./2021.) te povećanje za 3,84% (2021./2022.). Osnovna škola Nerežišća je područna škola Osnovne škole Supetar na Braču. U školi u Nerežišću nastava se odvija za učenike od I.-IV. razreda i to za naselja Nerežišća, Donji Humac i Dračevica. Broji svega 36 učenika raspoređenih u 4 odjela. Osnovna škola Nerežišća u 2021./2022. ima ukupno 36 učenika što je u odnosu na 2020./2021. povećanje od 2,78%.

Grafikon 3 Broj učenika u PŠ Nerežišća

Izvor: <http://os-supetar.skole.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.2.3. Prirodna i kulturna baština

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013), predstavlja područja ekološke mreže Europske unije Natura 2000.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži čine:

- područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti);
- područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju) .

Na području Općine Nerežišća postoji šest POVS područja koja se navode u nastavku.

Tablica 14 Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)

Kod lokaliteta	Ime lokaliteta
HR2000021	Dobra jama
HR2000018	Činjadra špilja
HR2001276	Murvica - samostan
HR2001489	Brač - Stup
HR2000937	Vidova gora
HR3000127	Brač - podmorje

Izvor: <http://www.biportal.hr/gis/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Na sljedećoj slici istaknut je kartografski prikaz općine i zaštićenih područja unutar nje izrađen prema interaktivnoj karti zaštićenih područja Republike Hrvatske.

Slika 5 Kartografski prikaz područja Općine Nerežišća i zaštićenih područja unutar Općine

Izvor: <http://www.bioportal.hr/gis/> (06.12.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Prema Registru kulturnih dobara u Općini Nerežišća je zabilježeno 24 zaštićenih kulturnih dobara koji se mogu vidjeti u sljedećoj tablici.

Tablica 15 Kulturna dobra na području Općine Nerežišća

Mjesto	Naziv
Donji Humac	Arheološko nalazište i crkva sv. Ilije
Donji Humac	Crkva Gospe Karmelske na groblju
Donji Humac	Crkva sv. Fabijana i Sebastijana
Donji Humac	Crkva sv. Križa sa sklopom kuća Jakšić - Martinović
Donji Humac	Kuća Cerinić
Donji Humac	Ruševine crkve sv. Jadre i arheološko nalazište
Donji Humac	Špilja Kopačina
Dračevica	Crkva sv. Kuzme i Damjana
Nerežišća	Crkva Gospe Karmelske na groblju
Nerežišća	Crkva sv. Filipa i Jakova
Nerežišća	Crkva sv. Josipa i sklop kuća Defilippis
Nerežišća	Crkva sv. Jurja
Nerežišća	Crkva sv. Margarite
Nerežišća	Crkva sv. Nikole na groblju

Nerežišća	Crkva sv. Petra
Nerežišća	Crkva sv. Trojstva
Nerežišća	Crkva sv. Tudora
Nerežišća	Kameni štandarac s grbom i reljefom lava
Nerežišća	Kuća Garafulić
Nerežišća	Kuća Harašić
Nerežišća	Ostaci crkve sv. Vida na Vidovoj gori
Nerežišća	Pripremanje tradicionalnog jela brački vitalac
Nerežišća	Pustinja Blaca
Nerežišća	Slop zgrada zvan "Blatačka kuća"

Izvor: <http://www.min-kulture.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.2.4. Civilno društvo

Prema Registru udruga Republike Hrvatske na području Općine Nerežišća djeluje 17 udruga koje su prikazane u sljedećoj tablici.

Tablica 16 Popis udruga na području Općine Nerežišća

Naziv udruge	Područje djelovanja
Muška klapa "Morbin"	kultura i umjetnost
Udruga privatnih šumoposjednika GORA DALMATINA	održivi razvoj, zaštita prava
Muška klapa Blaca – Nerežišća	kultura i umjetnost
Malonogometni klub Nerežišća	sport
Udruga za dobrobit i zaštitu životinja i očuvanje okoliša Zelena šapa	Zaštita okoliša i prirode
Udruga za promicanje turističke i poljoprivredne djelatnosti i ribarstva VELA FARSKA	gospodarstvo
Udruga za zaštitu okoliša Škaja Nerežišća	ekologija
Udruga za ekologiju, očuvanje kulturne i tradicijske baštine i biološke raznolikosti otoka Brača hVALA nature	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, održivi razvoj, zaštita okoliša i prirode
Zlatni otok mladih	okupljanje i zaštita djece, mladeži i obitelji
Badmintonski klub Škrok	sport, nomenklatura sportova
Udruga za promicanje umjetnosti i zaštite starina – sv. Juraj	kultura
Malonogometni klub Mladost	sport

Udruga uzgajivača domaćih životinja VIDOVA GORA otok Brač	gospodarstvo
Airsoft klub Poskoci	sport
Udruga za promicanje tradicijske, umjetničke i gospodarske važnosti bračkog kamenja Stinja	Demokratska politička kultura, gospodarstvo, kultura i umjetnost, međunarodna suradnja, obrazovanje, znanost i istraživanje
Udruga mladih Retond	demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, socijalna djelatnost
Zemlja za nas	ekologija, održivi razvoj

Izvor: <https://registri.uprava.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Na području otoka Brača djeluju DVD Supetar, DVD Bol, DVD Selca, DVD Milna i DVD Pučišća.

Od DVD-a Supetar su se vatrogasna vozila sve do sada parkirala u garaže ispod tribina nogometnog igrališta što je bilo neprikladno za pravilno čuvanje vatrogasnih vozila i tehnike kojom vatrogasna postrojba dobrovoljnog društva raspolaže, a uz to riječ je bila o prostoru koji nije u vlasništvu grada i samo je bilo pitanje vremena kad će se iz njega trebati iseliti.

2021. godine izgradnja novog vatrogasnog doma u Supetru realizirana je u suradnji Grada Supetra i općina Nerežišća, Postira i Sutivan. Projekt je vrijedan nešto više od 21 milijun kuna.

DVD Supetar je osnovano 1951. godine s oko dvadesetak entuzijasta, među kojima je bilo zidara, težaka, klesara, radnika i činovnika i to kao prvo vatrogasno društvo na otoku Braču. U šezdeset godina postojanja kroz Društvo je prošlo gotovo tri stotine ljudi.

Važno je reći kako osim za Grad Supetar, vatrogasci DVD Supetar brinu i o sigurnosti općina Nerežišća, Postira i Sutivan (što je zemljopisno gotovo 50 % površine otoka), a usvajanjem zajedničkog Plana zaštite od požara DVD-Supetar postaje i njihova vatrogasna postrojba, pa će sve četiri jedinice lokalne samouprave zajedno nastaviti razvijati zaštitu od požara na svojem području baš kroz razvoj dobrovoljnog vatrogasnog društva Supetar.

3.2.5. Sport

Sport je sastavni dio života u Općini Nerežišća, zahvaljujući blagoj klimi, povoljnim vjetrovima i velikom broju sunčanih sati, pa time i manjom količinom oborina, tijekom godine.

Unutar općine osnovane su 5 sportskih udruga:

- AIRSOFT KLUB „POSKOCI“
- Badmintonski klub „ŠKROK“
- Malonogometni klub „Mladost“
- Malonogometni klub „Nerežišća“
- Malonogometni klub „Mande Mande“ Nerežišća

Postojeća sportska infrastruktura sastoji se od:

- nogometnog igrališta s pratećim sadržajima u naselju Nerežišća,
- streljište Mala Visoka (zapušteno).

3.2.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

U svrhu zdravstvene i socijalne skrbi na području Općine nalazila se ambulanta opće medicine kao područna ispostava, no ona kao takva više nije u funkciji. U humanitarne svrhe se koristi galerija u Nerežišćima.

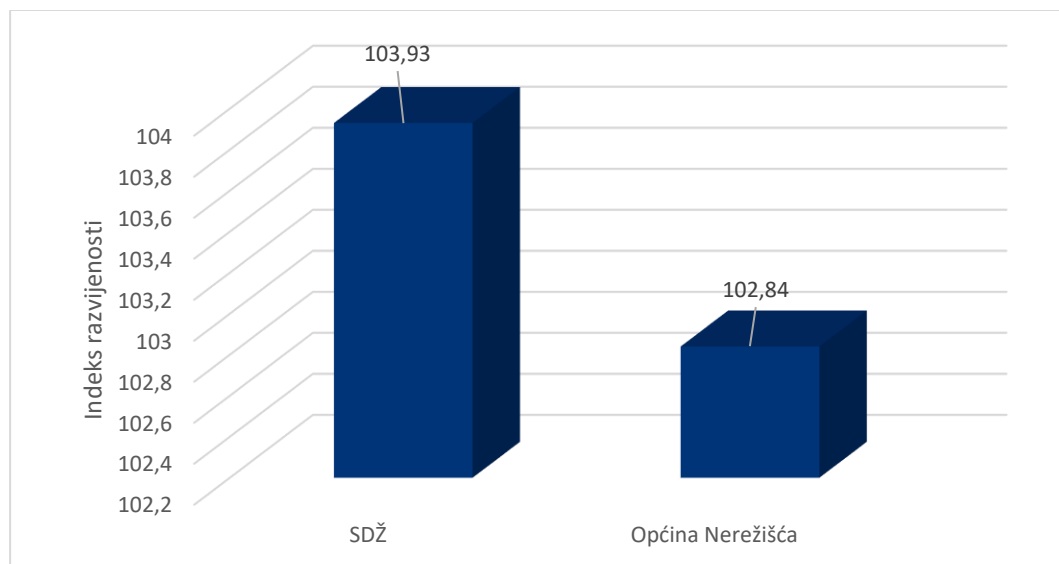
3.3. Gospodarstvo

3.3.1. Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti se računa kao prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti društveno – gospodarskih pokazatelja. Općina Nerežišća pripada VI. skupini jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti 102,384.

Splitsko-dalmatinska županija pripada III. skupini prema indeksu razvijenosti koji iznosi 103,930. Županija pripada skupini dobro razvijenih županija Republike Hrvatske.

Grafikon 4 Indeks razvijenosti SDŽ i Općine Nerežišća

Izvor: <https://razvoj.gov.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.3.2. Tržište rada

Tablica 17 Nezaposlenost na razini Općine Nerežišća i na razini SDŽ za razdoblje 2016.-2020.

	Godina				
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Općina Nerežišća					
Ukupno	40	32	29	34	34
Muški	17	14	12	13	13
Ženski	22	18	16	21	21
Splitsko-dalmatinska					
Ukupno	35.383	30.458	25.559	21.562	25.692
Muški	15.166	12.630	10.810	9.429	11.399
Ženski	20.217	17.828	14.749	12.134	14.293

Izvor: <http://www.hzz.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Općine Nerežišća u 2020. godini bilo je 34 nezaposlenih osoba, od toga 38,24% muškaraca i 61,76% žena. U razdoblju od 2016. - 2020. godine broj nezaposlenih se smanjio za 17,65%.

Na razini županije u 2020. je bilo 25.692 nezaposlenih osoba, od toga 44,37% muškaraca i 55,63% žena. Broj nezaposlenih u promatranom razdoblju je varirao, no ne izvan očekivanih okvira. Najveći broj nezaposlenih u Općini je zabilježen 2016., kada je bilo 40 nezaposlenih osoba.

3.3.3. Poduzetništvo

Prema Registru poslovnih subjekata Hrvatske gospodarske komore u Općini Nerežišća 2020. godine je ukupno registrirano 21 poduzeće što je udio u ukupnom broju poduzeća SDŽ od 0,14%. Vidljivo iz tablice koja slijedi broj poduzeća se iz godine u godinu smanjiva, dok se uočava trend povećanja zaposlenika u istim tim poduzećima. Na razini Županije, broj poduzeća i zaposlenika u istim tim poduzećima raste.

Tablica 18 Broj poduzeća i broj zaposlenih na području SDŽ i Općine Nerežišća

Opis	2018.		2019.		2020.	
	Broj poduzeća	Broj zaposlenih	Broj poduzeća	Broj zaposlenih	Broj poduzeća	Broj zaposlenih
Splitsko-dalmatinska županija	14.518	82.973	15.046	87.573	15.276	84.667
Općina Nerežišća	25	139	22	166	21	166

Izvor: <https://digitalnakomora.hr/> (08.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Na području Općine postoje znatne površine planirane za izdvojenu gospodarsku namjenu. Poduzetničke zone koje su većim dijelom privedene svrsi su:

- Poslovna zona „Žedno“ u sklopu koje se nalazi i slobodna carinska zona „Nerežišća“
- Poslovna zona „Balun-Vrpovje“ u sklopu koje se nalazi i trafostanica 110/35 Nerežišća

Ove zone nalaze se 1 km istočno od Nerežišća neposredno uz županijsku cestu Ž-6189 koja spaja naselja Nerežišća i Škrip.

Prema Izvješću o obavljenoj reviziji Državnog ureda za reviziju iz 2014. godine najviše površine zauzima poduzetnička zona Balun-Vrpovje, čija je ukupna površina 23,41 ha, a 82,83% zemljišta je u privatnom vlasništvu.

Tablica 19 Poduzetničke zone na području Općine Nerežišća

Naziv	Ukupna površina	Zemljište u vlasništvu JLS-a	Zemljište u vlasništvu privatnih osoba
Balun-Vrpovje	23,41	4,02	19,39
Žedno I	3,52	0,00	3,52
Žedno II	0,95	0,00	0,95
Dumanići	6,42	0,00	6,42
Donji Humac I	1,74	0,00	1,74
Donji Humac II	0,34	0,00	0,34
Ukupno	36,38	4,02	32,36

Izvor: <http://www.revizija.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

3.3.4. Poljoprivreda

U Općini Nerežišća je ukupno registrirano 129 poljoprivrednih gospodarstva od čega je 126 OPG-ova, 2 obrta i jedno trgovačko društvo.

Ipak udio PG-ova iz Nerežišća u ukupnim PG-ovima Županije iznosi 0,97% iz čega se može doći do zaključka da postoji dosta prostora za razvoj poljoprivrede na ovome području.

Činjenica da ne postoji niti jedna registrirana zadruga ukazuje na čitav niz problema primarnog sektora i njegov mali značaj za socio-ekonomski status stanovništva.

Tablica 20 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Opis	OPG	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Općina Nerežišća	126	2	0	1	0	129
Splitsko-dalmatinska	12.877	79	10	220	50	13.236

Izvor: <https://www.apprrr.hr/> (09.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Nositelji/vlasnici poljoprivrednih gospodarstava na području Općine Nerežišća su uglavnom muškog spola (75,96%), a ostatak čine žene.

3.3.5. Turizam

Indeks turističke razvijenosti za 2020. godinu za Općinu Nerežišća iznosi 13,91 i pripada III. kategoriji. Indeks turističke razvijenosti pokazuje stupanj turističke razvijenosti jedinica lokalne samouprave, a u izradi je model koji će prikazivati turističku razvijenost na razini turističkih zajednica područja te županija. Na temelju indeksa turističke razvijenosti, svi gradovi i općine su razvrstani u pet kategorija:

- I kategorija (ITR veći ili jednak 30) – 47 JLS
- II kategorija (ITR od 20 do 30) – 95 JLS
- III kategorija (ITR od 10 do 20) – 154 JLS
- IV kategorija (ITR od 0 do 10) – 219 JLS
- 0 kategorija (ITR jednak 0) – 41 JLS

Imajući u vidu velike promjene kojima je izložen razvoj turizma, posebice u kontekstu aktualne pandemije koronavirusa, ovaj se model temelji na pokazateljima koji su egzaktni, transparentni i objektivni te lako dostupni za sve gradove i općine u Hrvatskoj na godišnjoj razini. Tako je gradovima i općinama omogućeno jednostavno praćenje promjena u stupnju turističke razvijenosti po svakom od pokazatelja, kao i planiranje njihova razvoja. Osnovna svrha ovoga pokazatelja je formuliranje hrvatske turističke politike na način da se maksimalno iskoriste raspoloživi resursi u svim dijelovima Hrvatske, uz istodobno osiguravanje održivosti turističkih aktivnosti s ekološkog, socijalnog i ekonomskog motrišta.

Nekadašnji model stupnja turističke razvijenosti je svrstavao destinacije u A, B, C i D razrede, a ovaj novi ima jedan razred više. Za izračun razvijenosti se koriste sljedeći parametri: ukupan broj postelja, broj postelja u hotelima, broj turističkih dolazaka, broj noćenja, broj zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu, broj postelja po stanovniku, broj postelja u hotelima po stanovniku, broj dolazaka po stanovniku, broj noćenja po stanovniku i udio zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu.

Navedeni pokazatelji za Općinu Nerežišća 2020. godinu su prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 21 Pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti za 2020. godinu

Pokazatelji	2020.
Broj postelja	2,02
Broj postelja u hotelima	0,00
Broj turista	1,07
Broj noćenja	1,65
Broj zaposlenih u UGT djelatnosti	0,70
Broj postelja po stanovniku	2,45
Broj postelja u hotelima po stanovniku	0,00
Broj turista po stanovniku	2,08
Broj noćenja po stanovniku	1,99
Udio zaposlenih u UGT djelatnosti	1,95
ITR	13,91

Izvor: <http://www.iztg.hr/hr/itr/> (25.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

Kako se može očitati iz tablice niže, posljednjih 5 godina turistički promet na području Općine Nerežišća je u 2020. godini zabilježila pad dolazaka i kao posljedicu toga i noćenja što je negativan utjecaj COVID-19 pandemije. Vidljivo je iz prethodnih godina da je Općina bilježila dobre turističke rezultate. Već su se u 2021. godini ovi podaci uvelike poboljšali, a procjenjuje se da će i narednih godina rasti. U razdoblju od 2016. do 2020. godine smanjio se:

- broj dolazaka za 14,35%
- broj noćenja za 5,24%

Tablica 22 Turistički promet na području Općine Nerežišća u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
DOLASCI	1.235	1.525	1.503	1.504	1.080
Domaći	35	98	75	149	167
Strani	1.200	1.427	1.428	1.355	913
NOĆENJA	9.157	11.024	10.375	11.672	8.701
Domaći	269	588	374	1.001	765
Strani	8.888	10.432	10.001	10.671	7936

Izvor: <http://www.dzs.hr/> (10.11.2021.), obrada UHY Savjetovanje

U 2020. godini u Općini Nerežišća najviše je bilo turista iz Češke koji su posljedično ostvarili i najviše noćenja, slijede ih turisti iz Njemačke, Poljske te domaći turisti.

Što se tiče smještajnih kapaciteta u 2020. godini u Općini Nerežišća je ukupno bila registrirana 61 smještajna jedinica sa ukupno 234 kreveta.

4. PRIORITETI DJELOVANJA U PODRUČJU NADLEŽNOSTI JLS-A

Prioriteti djelovanja koja su u nadležnošću Općine, a kroz koje se definiraju mjere razvoja u mandatnom razdoblju su kako slijede:

1. Održivo gospodarstvo i društvo

2. Jačanje otpornosti na krize te promicanje demografskih i socijalnih mjera

3. Zelena i digitalna transformacija

Navedeni prioriteti vitalni su za gospodarstvo i društvo u cjelini na području jedinice lokalne samouprave. Kroz razdoblje od 2022. do 2025. godine kroz navedene prioritete ostvarit će vizija i misija Općine Nerežišća te će se doprinijeti kvalitetnijoj komunikaciji svih ciljeva i aktivnosti kroz jasne mjerljive rezultate i pokazatelje uspješnosti.

5. USKLAĐENOST PRIORITETA S CILJEVIMA NACIONALNE RAZVOJNE STRATEGIJE

Prioriteti djelovanja Općine u mandatnom razdoblju u potpunosti su usklađeni s ključnim ciljevima Nacionalne razvojne strategije.

Ciljevi nacionalne razvojne strategije određuju smjer i trendove razvoja na cjelokupnoj nacionalnoj razini u nadolazećem razdoblju te je nužno da se na lokalnoj razini postigne logična usklađenost, kako bi se ostvario sinergijski napredak i regionalna usklađenost i povezanost.

Upravo je takav model zauzela javna uprava koja kroz prepoznate prioritete u potpunosti adresira ciljeve Nacionalne razvojne strategije. Dakako, i svi drugi strateški dokumenti koreliraju s ciljevima NRS, čime se stvara potpuna usklađenost temeljena na ujednačenim standardima i određenim ključnim strateškim ciljevima.

U nastavku je prikaz prioriteta djelovanja Općine u korelaciji sa specifičnim ciljevima NRS 2030.

Naziv prioriteta	Specifični cilj Nacionalne razvojne strategije 2030
<p>1. Održivo gospodarstvo i društvo</p> 	<p>SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</p> <p>SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom</p>
<p>2. Jačanje otpornosti na krize te promicanje demografskih i socijalnih mjera</p>	<p>SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život</p>

	SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji
	SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
3. Zelena i digitalna tranzicija 	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
	SC 10. Održiva mobilnost
	SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

6. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI

Predstavljeni strateški okvir razvoja Općine Nerežišća čiji je važan čimbenik i pokazatelj uspješnosti ostvarenja dokument Provedbeni program uključuje razrađene mjere koje su vitalne kako bi se predviđeni ciljevi, vizija i mandatni planovi ostvarili u razdoblju od 2022.-2025. godine.

U nastavku je predstavljeno 10 mjera koje će kroz jasno definirane pokazatelje i aktivnosti definirati uspješnost provedbe i razvoja JLS.

Sve definirane mjere logički su usklađene s prioritetima djelovanja, odnosno ciljevima Nacionalne razvojne strategije 2030.

U nastavku je prikaz svih mjera i aktivnosti u korelaciji s ciljevima Nacionalne razvojne strategije. Također, u sklopu svakog tematskog cilja, uvrštena je lista razvojnih projekata koji se planiraju financirati kroz mandatno razdoblje, a dio kojih će se financirati ovisno o faktorima potencijala vanjskih izvora financiranja (dostupnost EU sredstava, državni natječaji i sl.).

6.1. SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo

SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
1. Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	1.1. Ulaganje u poduzetničku infrastrukturu 1.2. Poticanje poduzetništva
2. Zaštita razvoj i promicanje turizma, kulturne baštine i kulturne manifestacije	2.1. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja 2.2. Ulaganje u zaštitu i očuvanje kulturnih vrijednosti 2.3. Promicanje turističkih sadržaja

6.2. SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom

SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
3. Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	3.1. Redovno poslovanje, održavanje i osiguranje kontinuiteta na svim razinama JLS 3.2. Izrada i praćenje strateških dokumenata te uključivanje JLS u zajedničke projekte 3.3. Opremanje administrativnih prostora i održavanje opreme i vozila

6.3. SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život

SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
4. Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	4.1. Ulaganja u socijalnu infrastrukturu 4.2. Novčane pomoći i financiranje potreba i programa socijalnih skupina
5. Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	5.1. Financiranje sportskih programa i aktivnosti 5.2. Izgradnja i uređenje sportske infrastrukture

6.4. SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji

SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
6. Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	6.1. Financiranje predškolske i školske infrastrukture 6.2. Financiranje dodatnih predškolskih i školskih programa 6.3. Financiranje rada obrazovnih institucija i programa 6.4. Stipendije i financiranje troškova učenika i studenata
7. Promicanje demografskih mjera	7.1. Poticanje stanogradnje i kupnje stanova 7.2. Poticaji za mlade i obitelji

6.5. SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
8. Promicanje protupožarne i civilne zaštite	8.1. Financiranje programa za protupožarnu i civilnu zaštitu 8.2. Financiranje infrastrukture za protupožarnu i civilnu zaštitu

6.6. SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost

SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	
SC 10. Održiva mobilnost	
SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	
Naziv Mjere	Naziv aktivnosti
9. Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene, komunalnu infrastrukturu, zelene površine i druge objekte	9.1. Izgradnja i uređenje društvenih domova i infrastrukture 9.2. Izgradnja i uređenje prometne infrastrukture 9.3. Izgradnja i uređenje vodne infrastrukture 9.4. Izgradnja i uređenje javne rasvjete 9.5. Izgradnja i uređenje ostale javne infrastrukture 9.6. Izgradnja i uređenje zabavne infrastrukture
10. Upravljanje grobljima	10.1. Izgradnja, održavanje i upravljanje grobljima i vezanim infrastrukturama

Vezano za projekte specifičnog cilja 8, predviđeni su sljedeći razvojni projekti:

Naziv projekta	Status	Planirano razdoblje provedbe				Predviđeni trošak provedbe (HRK)
		2022	2023	2024	2025	
Izgradnja vodospreme Murvica	Faza projektiranja					200.000
Izrada projektne dokumentacije za izgradnju cjevovoda Murvica – Vela Farska	Faza projektiranja					300.000
Uređenje trga „Stagnica“ u Donjem Humcu	Spreman za provedbu					100.000
Uređenje trga u centru Dračevice	Spreman za provedbu					300.000
Sanacija i rekonstrukcija skalnade „Kopila“	Spreman za provedbu					600.000
Izgradnja i uređenje javnih i hortikulturnih površina na području Općine Nerežišća	Spreman za provedbu					700.000
Projekt vodoopskrbe izdvojenog građevinskog područja „Brizi“ (Donji Humac) i gospodarske zone „Dumanići“, Donji Humac	Spreman za provedbu					2.000.000
Uređenje terena i nabava mobilnog reciklažnog dvorišta	Spreman za provedbu					300.000
Priprema, projektiranje, rekonstrukcija i izgradnja objekata prometne infrastrukture (nerazvrstane ceste)	Spreman za provedbu					1.300.000

Rekonstrukcija dijela oborinske odvodnje naselja Nerežišća –ISTOČNI KRAK	Spreman za provedbu					800.000
Nastavak izgradnje i opremanja parka „Borići“ u Nerežišćima	Spreman za provedbu					1.900.000
Dogradnja istočnog nogostupa uz istočni rub L67172 u Donjem Humcu	Spreman za provedbu					450.000
Projekt cjevovoda Murvica – Vela Farska	Faza projektiranja					300.000
Izgradnja procrpnice „Tunel Vidova Gora“	Spreman za provedbu					500.000
Uređenje groblja u Nerežišća	Spreman za provedbu					600.000

Ukupni rok za ostvarenje provedbe svih mjera , odnosno aktivnosti je 2025. godina, a prema hodogramu ostvarena pokazatelja prema tabličnom prikazu u Prilogu.

7. POKAZATELJI REZULTATA MJERA

Kako bi se pratilo rezultate provedbe mjera, definirali su se ključni pokazatelji tijekom godina mandatnog razdoblja. Osnovna ideja je da pokazatelji budu realni, mjerljivi, dostižni i mogući s obzirom na proračunska ograničenja i mogućnosti. Tablica niže sažeto prikazuje vrijednosti pokazatelja prema godinama od 2022. do 2025. godine. Početna vrijednost za pokazatelje je uzeta 2020. godina. Pokazatelji su u najvećoj mogućoj mjeri promatrani kumulativno tijekom mandatnog razdoblja.

Tablica 23 Pokazatelji ostvarenja rezultata

R.B.	Naziv mjere	Pokazatelji ostvarenja rezultata	Polazna vrijednost	2022	2023	2024	2025
1	Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	1) Broj tvrtki korisnika potpore	0	5	7	9	11
		2) Broj poduzetnika	140	141	142	143	144
		3) Broj uređene poduzetničke infrastrukture	0	2	2	2	2
2	Zaštita razvoj i promicanje turizma, kulturne baštine i kulturne manifestacije	1) Broj očuvanih objekata turističke i kulturne infrastrukture	0	1	2	2	2
		2) Broj održanih programa i događaja u kulturi	0	10	20	30	40
		3) Ukupan broj turističkih noćenja	8.701	10.000	10.500	10.600	10.700
3	Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	3) Broj educiranih zaposlenika samoupravne jedinice	0	2	4	4	4
		4) Broj projekata JLS kojima je odobreno financiranje EU fondovima	0	1	2	3	4
4	Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	1) Broj socijalno ugroženih osoba čije su se potrebe financirale	0	5	5	5	5
5	Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	1) Broj izgrađene ili uređene sportske infrastrukture	0	1	1	2	2
		2) Broj financiranih sportskih društava	0	4	4	4	4
		3) Broj financiranih sportskih događaja	0	5	10	15	20

6	Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	1) Broj uređene školske i vrtičke infrastrukture	0	1	2	2	2
		2) Broj novouvedenih programa u obrazovnim ustanovama	0	2	2	2	2
		3) Broj učenika i studenata koji su primili potporu	0	14	15	16	17
7	Promicanje demografskih mjera	1) Broj obitelji obuhvaćenih demografskim poticajima	0	5	7	9	10
		1) Izgrađene i/ili uređene protupožarne infrastrukture	0	3	4	4	4
8	Promicanje protupožarne i civilne zaštite	2) Broj financiranih organizacija za suzbijanje požara i civilnu zaštitu	0	3	3	3	3
		1) Broj uređenih objekata društvene infrastrukture	0	3	3	3	3
9	Promicanje izgradnje i ulaganja u javne prostore šire namjene, komunalnu infrastrukturu, zelene površine i druge objekte	2) Broj uređenih objekata prometne infrastrukture	0	5	10	15	20
		3) Broj uređenih objekata vodne infrastrukture	0	2	3	3	3
		4) Broj uređenih objekata zabvne infrastrukture	0	2	3	3	3
		5) Broj uređenih objekata druge javne infrastrukture	0	2	2	2	2
		1) Povećanje broja grobnih mjesta	0	8	13	18	23
10	Upravljanje grobljima	2) Broj uređenih groblja	0	3	3	3	3

8. INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA

U nastavku je prikaz ukupnih vrijednosti po pojedinoj mjeri prema godinama:

Tablica 24 Financijski okvir za provedbu mjera

R B	Naziv mjere	Plan za 2022.	Plan za 2023.	Plan za 2024.	Plan za 2025.	Ukupno
1	Poticanje razvoja poduzetništva i gospodarstva	200,000	50,000	50,000	50,000	350,000
2	Zaštita razvoj i promicanje turizma, kulturne baštine i kulturne manifestacije	420,000	120,000	120,000	120,000	780,000
3	Jačanje institucionalnog kapaciteta i redovno poslovanje lokalne samouprave	2,687,000	2,586,000	2,586,000	2,608,000	10,467,000
4	Poticanje ulaganja u socijalnu infrastrukturu i programe	65,000	65,000	65,000	75,000	270,000
5	Promicanje ulaganja u zabavnu, sportsku i rekreativnu infrastrukturu i programe	40,000	40,000	40,000	50,000	170,000
6	Poticanje ulaganja u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu i programe	2,370,000	1,820,000	1,820,000	2,820,000	8,830,000
7	Promicanje demografskih mjera	120,000	100,000	100,000	110,000	430,000
8	Promicanje protupožarne i civilne zaštite	430,000	320,000	320,000	320,000	1,390,000
9	Promicanje ulaganja u javne prostore šire namjene, kom. Infrast., zelene povr. i dr. objekte	5,245,125	1,077,000	1,147,000	1,037,000	8,506,125
10	Upravljanje grobljima	200,000	100,000	100,000	100,000	500,000
	Ukupno	11,777,125	6,278,000	6,348,000	7,290,000	31,693,125

9. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Općina Nerežišća će na godišnjoj razini kroz razvijene alate pratiti napredak ostvarenja definiranih mjera za razvoj jedinice lokalne samouprave. Set alata će ujedno omogućiti kvalitetnije i pouzdanije praćenje izvršenja proračuna prema definiranim ciljevima, što će donositeljima odluke biti jasan i koristan mehanizam.

Kroz izvještavanje prema nadležnim ministarstvima brinut će se da je obuhvat mjera i aktivnosti jasno povezan sa svim troškovima koje Općina Nerežišća ostvari u mandatnom razdoblju te da kroz rebalans i nove proračune za svaku godinu bude jasan mehanizam ažuriranja i praćenja provedbenih programa.

Kako bi praćenje bilo kvalitetom osigurano, Općina Nerežišća ima informatičku i kadrovsku podršku u svim aspektima i fazama praćenja izvršenja i usklađenja s provedbenim programima.

10. POPIS TABLICA, GRAFIKONA I SLIKA

POPIS TABLICA

Tablica 1 Ostvareni prihodi i primitci Općine Nerežišća za razdoblje 2018.-2020.	10
Tablica 2 Ostvareni rashodi i izdaci Proračuna Općine Nerežišća 2018.-2020.	11
Tablica 3 Proračunski plan Općine Nerežišća za 2021. godinu	12
Tablica 4 Broj kontejnera po naseljima Općine Nerežišća 2017. godine.....	17
Tablica 5 Broj zelenih otoka po naseljima Općine Nerežišća 2017. godine	18
Tablica 6 Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenju interneta, Popis 2011.....	19
Tablica 7 Broj kućanstava ovisno koju brzinu nepokretnog širokopojasnog pristupa koriste	20
Tablica 8 Naseljenost u Splitsko-dalmatinskoj županiji i Općini Nerežišća.....	22
Tablica 9 Broj stanovnika prema naseljima, popis 2011.	22
Tablica 10 Spolno dobna struktura općine Nerežišća i Splitsko-dalmatinske županije, popis 2011.	24
Tablica 11 Demografski podaci na području Općine Nerežišća i SDŽ u 2016. i 2020. godini	24
Tablica 12 Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu, popis 2011.....	25
Tablica 13 Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i spolu, popis 2011. .	25
Tablica 14 Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)	27
Tablica 15 Kulturna dobra na području Općine Nerežišća.....	28
Tablica 16 Popis udruga na području Općine Nerežišća	29
Tablica 17 Nezaposlenost na razini Općine Nerežišća i na razini SDŽ za razdoblje 2016.-2020.	32
Tablica 18 Broj poduzeća i broj zaposlenih na području SDŽ i Općine Nerežišća	32
Tablica 19 Poduzetničke zone na području Općine Nerežišća.....	33
Tablica 20 Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu.....	34
Tablica 21 Pokazatelji za izračun indeksa turističke razvijenosti za 2020. godinu	35
Tablica 22 Turistički promet na području Općine Nerežišća u razdoblju 2016.-2020.....	35
Tablica 23 Pokazatelji ostvarenja rezultata	45
Tablica 24 Financijski okvir za provedbu mjera	47

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1 Prikaz kretanja broja stanovnika u Općini Nerežišća u periodu 1931.-2011.....	23
Grafikon 2 Broj djece u DV Nerežišća za odabrano razdoblje.....	26
Grafikon 3 Broj učenika u PŠ Nerežišća	26
Grafikon 4 Indeks razvijenosti SDŽ i Općine Nerežišća	31

POPIS SLIKA

Slika 1 Geografski položaj Nerežišća na karti otoka Brača	8
Slika 2 Unutarnje ustrojstvo Općine	9
Slika 3 Dostupnost širokopojasnog pristupa	19
Slika 4 Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture	20
Slika 5 Kartografski prikaz područja Općine Nerežišća i zaštićenih područja unutar Općine	28

Adresa Hrvatske mornarice
1H
 21000 Split
 Hrvatska

Tel +385 (0)21 612 673
Fax +385 (0)21 612 672
Email
 savjetovanje@uhy.
hr

UHY SAVJETOVANJE d.o.o. (u nastavku „Firma“) je član UHY Hacker Young International Limited društva sa sjedištem u Londonu, te sačinjava dio međunarodne UHY mreže zakonski neovisnih računovodstvenih i konzultantskih tvrtki. Usluge opisane ovdje su pružene od strane Firme, a ne od strane UHY-a ili bilo koje druge tvrtke članice UHY. Niti UHY niti ijedna tvrtka članica UHY ima odgovornost za usluge pružene od strane drugih članica.

© 2021 UHY SAVJETOVANJE d.o.o.